

КУЗНЕЦОВ Микола Дмитрович (02(14). 12. 1850, с. Степанівка Херсон. губ., нині підпорядк. Херсон. міськраді — 02. 03. 1929, Сараєво) — графік і живописець. Брат [Дмитра](#), батько [Марії](#) Кузнецових. Чл.-засн. Товариства пд.-рос. художників (1890). Закін. Одес. г-зію, малювати навч. у Ф. Мальмана в Одесі, навч. в АМ у С.-Петербурзі (1876–79; викл. П. Чистяков), де викладав 1895–97, від 1900 — її академік 1880 відвідав Францію та Німеччину, повернувся у с. Степанівка з художником *О. Розмарициним*, жив у влас. маєтку, відвідуючи Москву. 1895–97 — у С.-Петербурзі: проф.-кер. майстерні батал. живопису Вищого худож. училища живопису, скульптури та архітектури. Учасник міських, всерос. мистецьких виставок від 1881. Від 1897 — в Одесі. Ініціатор створення Літ.-артист. товариства (1897). Виїхав 1920 за кордон. На формування мист. поглядів К.

вплинула творчість [В. Васнецова](#), *І. Рєпіна*, *В. Серова* та ін. Автор жанр. картин із життя укр. селянства, портретів діячів науки і культури. Окремі полотна зберігаються у НХМ (Київ), Нац. музеї у Львові, Київ. музеї рос. мистецтва, Одес., Микол., Херсон., Запоріж., Бердян. (Запоріж. обл.) ХМ, ДРМ (С.-Петербург), ДТГ (Москва).

Основні твори

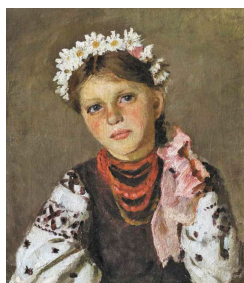
графіка – «П. Мартинович» (1876), «В. Мате» (1879), «С. Уточкін», «М. Пимоненко» (обидва – 1910); живопис – «Селянка» (1880), «А. Додонов», «У свято» (обидва – 1881), «На заробітки», «У відпустці», «І. Потихонов» (усі – 1882), «С. Кисельова» (1884), «І. Рєпін» (1885), «І. Мечников» (1886), «Овочі», «Після обіду» (обидва – 1888), «Літо в Україні» (1889), «П. Терещенко» (1890), «М. Толстой» (1890; 1892; 1896), «В. Васнецов», «К. Костанді», «М. Скадовський» (усі – 1891), «Послушниця» (1892), «У скульптурній майстерні», «П. Чайковський», «П. Саксаганський», «Г. Ладиженський» (усі – 1893), «Рибалки» (1895), «О. Русов» (1900), «М. Кузнецова» (1901), «Офелія», «Ф. Шаляпін» (обидва – 1902), «Осінь. Дівчинка в червоному», «І. Терещенко», «М. Терещенко» (усі – 1904), «Дівчина» (1908), «Жінка» (1910), «Джультета» (1912), «Л. Кузнецова» (1913).

Рекомендована література

1. Членова Л. Микола Дмитрович Кузнецов. К., 1962;
2. Еремина Л. Николай Дмитриевич Кузнецов (1850–1929): Каталог выставки из собраний музеев СССР и частных коллекций. О., 1987.

П. В. Нестеренко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Кузнецов Микола Дмитрович / П. В. Нестеренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-1387>. – Останнє поновлення : 2023.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).